

Shunday kun keladi

-Shunday kun keladiki, o'g'lim sen dadang bilan juda-juda faxrlanib yurasan, - bu so'zlarni aytar ekan, onam qarshimda qo'llarini qovushtirib, jilmayib turar edi.

U ko'pincha mening aqlimni yetmaydigan narsalar to'g'risida gapirar, lekin men, qandaydir ichki tuyg'u bilan, uning juda muhim gap aytayotganini his qilib, diqqat bilan tinglardim.

-Shunday kun keladiki, o'g'lim, o'shanda sen quyoshga ham tik qaray olasan. Ko'chalarda yuragigni hovuchlamay, bemalol yurasan. Otang va unga o'xshagan juda ko'p kishilar sening ajoyib kelajaging uchun kurashishyapti.

Bu gaplarni aytar ekan, u jilmayib qo'yar, keyin mungli bir kuyni xirgoyi qilganicha, torgina kulbamizning yumushlariga sho'ng'ib ketadi.

Onam ham, otam ham qora tanli edilar. Men besh yashar bo'lsam-da, o'zimning ham qora ekanligimga atak –chechak qila boshlagan kichkinagina singilcham bor edi, u ham qora, tishlari oppoq, qo'y ko'zlarining oqi juda tiniq edi.

Men oq tanli bolalarni yoqtirmasdim. Chunki, ular aftlarini bujmaytirib, meni mayna qilishar, ba'zan esa, ikkita, uchta kattaroqlari bir bo'lib olib, “habash” yoki “qora tappi!” deb qochishardi.

Men osha paytlardayoq, biz qora tanli bo'lganim uchun ko'p narsalarni qilishga haqsizligimizni bilib olgandim. Oq tanli bo'lishni juda-juda istardim. Yolg'iz qolganlarimda esa: “Parvardigori olam, mening tanimni oq qilib qo'y”, - deb Xudoga nola qildim.

Dadam gavdali kishi edi. Qo'llari ham katta-katta edi. Ba'zan men uning qo'lini olib, kaftidagi chiziqlar ustidan barmoqlarimni yurgizardim. Shunda bu chiziqlar yo'l, mening barmoqlarim esa bamisoli actomobil bo'lardi.

Dadamning ko'zlari shunday ediki, qarshingizda siz bilan gapirishayotganday bo'lardi. Men bu oqi tiniq, jigarrang ko'zlarga qarab turib, dadamning nima haqida o'ylayotganini bilib olardim.

Derazadan qarab o'tirganida, dadam xomush bo'lib qolardi. Shunday paytlar butunlay unutib qo'ygan paytlarim ham bo'lardi. Lekin buni menga kimdir, nimadir eslatib turardi. Yana qoraligimdan o'ksib, Xudodan meni oq tanli qilib qo'yishini tilardim. Bir vaqt nazarimda qandaydir o'zgarish bo'layotganday tuyuldi. Dadam ishdan kelib ovqatlangach, yana qayoqqadir ketadigan bo'lib qoldi. Oyim bizga: “Dadangning majlisi bor” deb tushuntirardi. O'zining esa nimadandir tashvishlanayotgani ko'rib tuirardi. U ham xuddi dadamga o'xshab derazadan xomush tikilib qolar, sovqotayotgan odamday hadeb bir qo'li bilan ikkinchisini ishqalardi.

Men uning yoniga borib, ko'nglini ko'tarmoqchi bo'lardim. Shunday paytlarda oyimning jilmayishini juda-juda istardim. Oyimning ham, dadamning ham xomush bo'lishini sira-sira yoqtirmasdim. Shunda oyim meni qattiq achomlab olardim.

-Shunday kun keladiki. Sen o'z otang bilan faxrlanib yurasan. Boshqalar bilan birga u ajoyib ish qilyati. U buni sen va Suzi uchun, sizlar katta bo'lganingizda baxtiyor yashashingiz uchun qilyapti.

Dadam uyga xorg'in qaytadigan bo'lib qoldi. Bir kuni ko'zimga u oqaryotganday bo'lib ko'rindi. Uning shuncha ishlari uchun, juda yaxshi dada bo'lgani uchun Xudo yorlaqayapti, deb o'yladim.

-Dada, siz oqaryapsiz, -dedim sochlarini ko'rsatib. – Oyi, qarang-a!

- Rost, oqaryapsiz, - kulib qo'ydi oyim. Dadam ham kulib yubordi.

- Qo'y, o'g'lim, qora va oq degan gaplar bilan kichkinagina boshingni aylantirma. Sen katta bo'lganingda bu gaplarning sariq chaqaga arzimastligini bilib olasan. Faqat bir narsa muhim. U ham bo'lsa – sen yaxshi odam bo'lib yetishasanmi yo yomonmi? Hamma gap shunda.

O'sha paytda otam bu bilan nima demoqchi ekanligiGA TUSHUNMAGANDIM. Bir kuni shag'al yo'lkadan dadamning oyoq tovushlarini eshitib, Suzini ogohlantirdim. Ikkalamiz shoshapisha eshik orqasiga berkindik. Oyim kastyulkadagi qandaydir mazali ovqatni kovlayotgandi.

-Jim, - shivirladim men Suziga. U dadamnikiga o'xshash qo'y ko'zlari bilan menga qaradi. Menga taqlid qilib u ham "jim", dedi.

Kuta boshladik. Birdan qattiq qarsillash ovozi keldi. Dadam qichqirib yubordi. U shunday qattiq qichqirdiki, mening ham dodlab yuborgim keldi. Eshik oynasui chil-chil sinib, dahlizga to'kildi. Oyim boshini qo'llari bilan changallagach yugurib chiqib ketdi. Uning ko'zlari katta-katta bo'lib ketgandi. U bizni ham ko'rmay, yo'lkaga, dadamning yoniga yugurdi. Men qo'rqib ketganimdan Suzining qo'lini mahkam ushlab oldim. Biz ham oyimning ketidan chopib ketdik. Dadam yo'lkada yotardi. Men uning yuzini ko'rolmadim. Oyim ovozining boricha o'kirib yig'lab yubordi. Shu payt dadamning har doimgidek uyga kirib kelishini, oyimning ashula aytib o'tirishini juda-juda xohlab qoldim. Odamlar yugurib kelishdi. Men ularning gapidan qandaydir kishi to'pponcha bilan dadamni otganligini tushundim. Ammo negac o'sha oq tanli kishi buizning baxtli bo'lishimizni istamaganini tushunmadim. Bir kishi (uni men bir marta ko'rgandim) Suzini ko'tarib oldi, meni esa yetaklab o'zi bilan olib ketdi.

-Dada, dada, yuring, ketamiz, - derdi Suzi qo'lchalarini cho'zib, - dada, yuring!

Men yana yig'lab yubordim. Endi dadamning hech qachon o'rnidan turmasligini bilardim. Mana, men katta bo'lib qoldim. Ko'p narsani tushunaman endi. Men dadam va unga o'xshash kishilarning qilgan ishlari tufayli vaqti kelib, oq yoki qora tanli bo'lishining ahamiyati qolmasligini bilaman. Shuning uchun, meni oq tanli odam qilgin, deb Xudoga yalinmayman ham. Hamma gap – mening yaxshi yo yomon odam bo'lib yetishishimda!

- Oyi, - dedim men bir kuni derazadan yo'lkaga tikilib turgan onamga, - biz otam bilan chindan faxrlanamiz.

U singlim ikkovimizga qaradi-da, qo'llari bilan ko'zini artib:

-Men bilaman... bilaman... Sizlarning hayotingiz albatta yaxshi bo'lishiga ishonaman, - dedi jilmayib. – Shunday kun keladi...

**Ruschadan Nasiba Ergashev tarjimasi.
Kitob dunyosi gazetasi.**